

Handvat schepnetvissen in Flevoland

Waarom vissen

Vissen vormen een belangrijke groep binnen het watermilieu. Met betrekking tot de waterkwaliteit en soortbescherming zijn vissen vrij lang onderbelicht gebleven. De laatste jaren is hier onder impuls van Europese richtlijnen verandering ingekomen. Zeldzame en bedreigde vissoorten hebben een beschermde status gekregen en het is verplicht om de kwaliteit van de visgemeenschap te monitoren. Ook de interesse voor vissen uit de natuurstudiehoek neemt toe.

Vanuit dit kader heeft Waterschap Zuiderzeeland het initiatief genomen om het voorkomen van de vissoorten in de Provincie Flevoland beter in beeld te brengen door het maken van een visatlas (zie ook www.visseninflevoland.nl) belangrijke leefgebieden voor de aanwezige soorten worden hierbij in kaart gebracht. Hierdoor kan in de toekomst bij herstel- en inrichtingsmaatregelen beter rekening gehouden worden met de populaties van beschermde vissoorten en de ecologische kwaliteit van de visgemeenschap. Omdat Flevoland een relatief jonge provincie is, valt er nog veel te ontdekken!

Selectie vislocaties

Zoals gezegd is het onderzoek erop gericht een beter beeld te krijgen van de verspreiding van vissen in Flevoland. De vangkans van vissen met het schepnet is plaatsgebonden. Ondiepe plekken met flauwe oevers en vegetatie bieden vaak de meeste kans op succes. In Flevoland zijn dit vaak de plekken waar de oever natuurvriendelijk is ingericht. Dit is vaak in of om natuurgebieden het geval. Daarnaast zijn wateren in en om de bebouwde kom van woonplaatsen vaak ook erg geschikt.

Inventarisatiemethodiek

Werk bij voorkeur met twee of meer personen samen. De wijze waarop vissen gevangen kunnen worden met een schepnet, is beschreven in het boekje "Het waarnemen van zoetwatervissen" (F. Spikmans & T.de Jong, 2006). Lees deze uitgave zorgvuldig door voordat je aan het onderzoek begint. Aan deelnemers van de cursus en de excursie vissen in Flevoland is dit boekje ter beschikking gesteld.

Selectie monsterpunten

Begin je onderzoek op de meest kansrijke plekken, zoals vegetatierijke oevers, bruggen, duikers, bij stuwen en dergelijke. In het boekje "Het waarnemen van zoetwatervissen" staat uitgebreid beschreven waar je de grootste kans maakt om de doelsoorten aan te treffen.

Binnenkort verschijnt er op de website van stichting RAVON een kaart met kansrijke plekken om te vissen. Ook zijn er twee kaarten van Flevoland meegestuurd met kansrijke visplekken.

Nul-waarnemingen

Voor het onderzoek zijn nulwaarnemingen ook belangrijk. Het zegt immers ook wat over de verspreiding van een soort als deze ergens niet is aangetroffen. Stuur dus ook de "nul-gegevens" van de locaties waar geen vissen zijn aangetroffen!

Benodigheden

Om onderzoek naar vissen te kunnen verrichten, moet je in het bezit zijn van een ontheffing van het ministerie van LNV. Hiervoor kan je contact opnemen met stichting RAVON. Als het goed is heb je een ontheffing voor schepnetvissen tot 2008 ontvangen.

Verder moet je ook toestemming hebben van de terreineigenaar om de gebieden te betreden. Deze toestemming moet je zelf verkrijgen. Tochten en vaarten grenzen vaak aan landbouwpercelen of natuurgebieden. Vraag de eigenaar of beheerder om toestemming om vervelende situaties te voorkomen. Voor natuurterreinen zijn de natuurkaart van Nederland (www.natuurkaart.nl) en de natuurgebiedenkaart van Flevoland (www.natuur.flevoland.to/) hulpmiddelen. Op deze sites kan je natuurgebieden aanklikken. Daarbij krijg je informatie over de terreineigenaar.

Schepnetten en waadpakken worden in bruikleen beschikbaar gesteld door RAVON en kunnen worden opgehaald bij Landschapsbeheer Flevoland (Jeroen Reinhold, tel. 0320-294932). Ook is het mogelijk deze materialen zelf aan te schaffen. Schepnetten en cuvetten zijn te bestellen bij stichting RAVON op de website via de 'winkel'. Een waadpak kan worden aangeschaft in verschillende uitvoeringen bij RAVEN in Lelystad. Door onderstaande link te gebruiken zie je een voorbeeld van een neopreen-pak die erg geschikt is voor vissen in het najaar. De rubberwaadpakken zijn een stuk goedkoper maar kunnen iets sneller lek raken en isoleren minder goed tegen de kou.

www.raven.nl/nl/producten/outdoor/1812_outdoor_kleding/x2/x2_waadpak_neopreen/

Waarnemingen doorgeven

Meegestuurd is een standaard veldformulier. Hierop kunnen de resultaten worden ingevuld (1 formulier per locatie). Het formulier kan van de RAVON-site worden gedownload (klik op veldformulier aan de rechterkant):

<http://www.ravon.nl/RAVON/Werkgroepen/Flevolandvissen/tabid/375/Default.aspx>.

De formulieren zijn erg uitgebreid. Voor de volledigheid willen we het liefst alle gegevens worden ingevuld, maar het belangrijkste zijn de contactgegevens van de waarnemer, de gegevens van de locatie (liefst X/Y-coördinaten), vismethode en de gevonden vissoorten met aantallen. Formulieren kunnen worden opgestuurd naar: Stichting RAVON, Antwoordnummer 2561, 6500 VL Nijmegen.

Losse waarnemingen kunnen ook digitaal worden doorgegeven via het online invoersysteem Landkaartje. Hierop kun je je eenvoudig aanmelden. Vervolgens kun je waarnemingen doorgeven door via een google earth module de locatie aan te klikken (satelliet of kaart) en de soorten aan te vinken. Dit systeem werkt snel en eenvoudig bij het doorgeven van (losse) waarnemingen. Ook zichtwaarnemingen en hengselvangsten kunnen hierop worden

Vragen?

Neem contact op met Stichting RAVON (024 – 3653270) en vraag naar Elsa Brokkelkamp of Jelger Herder. Of stuur een email naar: verspreidingsonderzoekvissen@ravon.nl